

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІНСТИТУТ ПРАВА

АГРАРНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ,
ТРУДОВЕ ПРАВО
ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ЗДОБУТКИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Тези доповідей учасників
Всеукраїнської дистанційної науково-
практичної конференції
до 10-річчя створення однойменних
кафедр
(12 березня 2021 р.)

КИЇВ 2021

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут права
Кафедра земельного та аграрного права
Кафедра екологічного права
Кафедра трудового права та права соціального забезпечення
Центр проблем імплементації європейського соціального права
Відділення екологічного, господарського та аграрного права Національної
академії правових наук України
Інститут агроєкології і природокористування НААН України
Громадська організація «Трудові ініціативи»
Благодійний фонд «Соціальний добробут»

АГРАРНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ, ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Тези доповідей учасників
Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції
до 10-річчя створення однойменних кафедр
(12 березня 2021 р.)

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрН України
Іншина М.І.

За редакцією
доктора юридичних наук, професора, члена кореспондента
НАПрН України В.В. Носіка,
кандидата юридичних наук, доцента Т.Г. Ковальчук,
кандидата юридичних наук, асистента М.Б. Мельник

Київ – 2021

Кухар О. В. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ УТИЛІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАНОЇ ТАРИ З-ПІД ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН.....	341
Олійник Г.Б. ЕКОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ОТГ.....	344
Щавінська А. Л. ПРАВОВІ АСПЕКТИ НИЗЬКОВОУГЛЕЦЕВОГО РОЗВИТКУ.....	346

ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Авескулов В.Д. КРИТИЧНИЙ ПОГЛЯД НА ВКЛЮЧЕННЯ ДЕЯКИХ ПІДСТАВ РОЗРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ДО СТАТЕЙ 40 І 41 КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ.....	350
Амелічева Л.П. МЕТОДОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ ЮРИДИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ ЯК СХЕМ ПРАВОВІДНОСИН В СФЕРІ ПРАЦІ З ІТ-ФАХІВЦЯМИ У ЗАКОНОПРОЕКТАХ №№ 4303, 4303-1 ТА 4303-2 В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА.....	353
Андрушко А.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ РОЗРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЗА П. 1 СТ. 40 КЗПІ УКРАЇНИ.....	357
Бориченко К.В. ЩОДО СТАБІЛЬНОСТІ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, НА ПЕРЕРАХУНОК ПЕНСІЙ.....	360
Вавженчук С.Я. ПОВНОВЛЕННЯ НА РОБОТІ, ЯК ЗАХІД ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ЮРИСДИКЦІЇ.....	364
Вакуленко О.Ф. ВИДИ ЕЛЕМЕНТІВ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ У ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ.....	366
Венедіктов В.С. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ.....	369
Вишновецька С.В. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА СТОСОВНО ДІТЕЙ-СИРІТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ.....	372
Гетьманцева Н.Д. СОЦІАЛЬНА, ПРАВОВА ДЕРЖАВА ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	376
Гудзь А.О. СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ.....	378
Дараганова Н.В. РЕФОРМУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	382
Жернаков В.В. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: КОНСТИТУЦІЙНЕ ПІДРУНТЯ ЇЇ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	384
Іншин М.І. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ПРАЦІВНИКІВ-ЖІНОК.....	388
Кайло І.Ю. ВИДИ ПРИНЦИПІВ НАГЛЯДУ І КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	392
Клименко А.Л. ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ПРАЦІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ОНОВЛЕНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	394
Кохан Н.В. НАДОМНА ТА ДИСТАНЦІЙНА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ.....	398
Краснов Є.В. КЛАСИФІКАЦІЯ ФОРМ ЗАХИСТУ ПРАВ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	401
Кучма О.Л. НОВАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН.....	403
Малишко І.В. МІЖНАРОДНО – ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ, ЯК СКЛАДОВА ОСНОВА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ.....	405

8. Про затвердження Програми навчання для прийомних батьків та батьків-вихователів з метою підвищення їх виховного потенціалу: Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 14.01.2011 № 79. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/mus14742>.

Гетьманцева Ніна Дмитрівна
доктор юридичних наук, доцент,
завідувачка кафедри приватного права
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

СОЦІАЛЬНА, ПРАВОВА ДЕРЖАВА ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

У сучасних умовах соціально-економічного розвитку зміст поняття соціальна політика зазнає кардинальних змін. Якщо раніше можна було стверджувати про те, що соціальна політика і властиві їй соціальні програми мали яскраво виражену економічну спрямованість і були продовженням і доповненням до економічної політики держави, то сьогодні, соціальна політика, у зв'язку зі зростанням ролі людського фактора в економіці та інших суспільних процесах, більш не є доповненням до економічної політики держави, а займає провідні позиції в розвитку людського потенціалу громадян, досліджуваного з позицій освіти, культури і, в першу чергу, здоров'я попередніх поколінь та нарощуваного через накопичення знань, досвіду, вміння, рівня фізичного та інтелектуального потенціалу людей[1].

В умовах інноваційної ринкової економіки економісти розглядають соціальну політику інструментом держави для перерозподілу суспільного продукту на користь менш заможної частини населення, що дозволяє не тільки уникнути загострення соціальної напруженості, але і стимулювати зростання вітчизняного виробництва за допомогою розширення внутрішнього ринку. У цьому плані соціальну політику вчені економісти розуміють «як систему цілеспрямованих державних заходів з врегулювання відносин між різними соціальними групами населення щодо підвищення суспільного добробуту, покращення якості та рівня життя, раціонального використання людського потенціалу і на цій основі зростання ефективності функціонування економіки країни»[2].

В цілому, з правової точки зору, на соціальну політику покладена місія гармонізації інтересів держави, бізнесу і суспільства з урахуванням як внутрішніх так і зовнішніх можливостей і обмежень. Зростання людського фактора в умовах цифрових революцій і одночасне розуміння ключової ролі пов'язаної з людським розвитком, стає все більше загальноновизнаним. В цих умовах необхідний пошук нової моделі соціальної політики, що визначав би формування і використання людського капіталу, що є спільною проблемою для всіх розвинених країн, а тому універсальних рішень тут бути не може.

Як правило, традиційне розуміння соціальної політики зводиться до галузей соціальної сфери, включаючи освіту, охорону здоров'я, соціальний захист і культуру. Проте коло проблем і можливостей для розвитку людини виходить далеко за ці рамки, тому обговорювати власне соціальний розвиток без розуміння ситуації на ринку праці, сфери житла, демографічних і макроекономічних трендів розвитку, не уявляється можливим.

Соціальна політика повинна розглядатися «як найважливіший інструмент, за допомогою якого суспільство підтримує соціальну стабільність і забезпечує ключові передумови розвитку, пов'язані з формуванням людського капіталу та гармонізацією відносин між суспільними групами»[1]. Тому і суть соціальної політики повинна виходити з позицій соціальної держави, в якій встановлений такий правовий порядок, який би гарантував конституційні права, свободи людини, формальну юридичну рівність і можливість усіх перед законом, іншими словами, загальне визнання права, яке передбачає неприпустимість задоволення соціально-економічних прав одних членів суспільства на шкоду іншим. Такі положення повинні слугувати тим правовим фундаментом, на якому демократична, правова держава повинна функціонувати, власне, як соціальна. Адже саме соціальна держава є фундатором ефективної ринкової економіки і господарства в цілому та джерелом соціальної політики, що повинна забезпечувати гідне життя кожної працюючої людини. Саме з цих позицій потрібна ефективна система соціальної підтримки громадян, перш за все найбільш вразливих верств населення, які не можуть нарівні з усіма конкурувати на ринку праці. Тому стратегічною метою соціальної політики є створення сприятливих економічних, правових, соціальних та політичних умов, які засновані на конструктивному партнерстві для того, щоб кожна людина-праці могла працювати та гідно заробляти, утримувати не тільки себе, а й свою родину на гідному сучасної людини рівні. Реалізація такої мети забезпечує реалізацію всього комплексу формально визначених і юридично гарантованих можливостей особистості користуватися соціальними і духовними благами суспільства. Адже без відповідальної демократичної влади, громадянського суспільства, відповідного ресурсного забезпечення ефективно вирішити нагальні соціальні проблеми неможливо. Тому до основних проблем та невирішених завдань соціальної політики в Україні можна віднести імміграцію та міграцію робочої сили та на цьому тлі відповідні соціальні наслідки і структурні зміни в економіці країни, демографічну кризу, процеси старіння населення, зростання витрат на соціальні потреби, проблеми системи оподаткування. У сучасних умовах несприятливі тенденції й труднощі в соціальній сфері виникають через застосування форм і методів директивного управління, спробу наповнити нові форми соціальної політики старим змістом, абсолютизацію її малоефективних засобів, недооцінку гнучких та ефективних форм соціального регулювання, самореалізацію особистістю власного соціального потенціалу, недостатній розвиток активних складових соціальної політики, переважання в ній пасивних форм [3, с. 9].

Соціальна політика за умов трансформації суспільних відносин формування соціальної держави й громадського суспільства має на меті звузити, а в перспективі звести нанівець роль у соціальному житті чинників, що втрачають соціальне значення або гальмують процес суспільної соціодинаміки, і створити умови для посилення ролі чинників, що сприяють соціальному поступу, посилюють соціальну безпеку людини [4, с.25].

Отже, соціальна політика держави повинна мати системну мету, в основі якої повинно бути зростання добробуту громадян, за умови підвищення якості життя, забезпечення їх особистої і громадської безпеки.

Список використаних джерел:

1. Квітка А.В. Роль соціальної політики у розвитку людського потенціалу. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4401>
2. Оберван О.Р. Економічна сутність соціальної політики в умовах формування інноваційної економіки України. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1143>
3. Харченко А.М. Соціальна проблема глобалізації - бідність: шляхи її подолання. Трансформація глобальної економіки. 2012. № 1 (5). С. 7 - 12.
4. Моторнюк О.І. Соціальна політика як необхідна умова функціонування соціальної держави. С.23-26 URL: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2016/7.pdf

*Гудзь Анна Олександрівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри трудового права та
права соціального забезпечення*

Національного університету «Одеська юридична академія»

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Система соціального захисту України – питання, не позбавлене дискусійності.

З позиції філософії, система представляє категорію, яка визначає об'єкт, організований як цілісність, у якому енергія зв'язків між її структурними одиницями є більшою, ніж їх зв'язків із одиницями інших систем [1, с. 936-938].

Академічний тлумачний словник розкриває систему як порядок, зумовлений логічним розташуванням та взаємним зв'язком частин чогонебудь; як сукупність частин, елементів, одиниць, які об'єднуються певною ознакою, призначенням, притаманними для них всім; як структуру, будову, що в цілому формує єдність функціонуючих частин, які закономірно розташовані [2].

М.М. Шумило у монографії «Правовідносини у сфері пенсійного забезпечення в Україні» вдало пропонує в цілому розглядати предмет свого дослідження через призму теорії систем, адже погляд на будь-які правові явища за допомогою системного підходу, на думку автора, дозволяє краще визначити та розкрити процеси, які відбуваються у правовому регулюванні [3, с. 188-189].

Наукове видання

**АГРАРНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ, ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО
СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ**

Тези доповідей учасників
Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції
до 10-річчя створення однойменних кафедр
(12 березня 2021 р.)

Підписано до друку 09.04.2021 р.
Обл.-вид. арк. 10,3. Формат 60x84/16
Наклад 100 прим. Зам. 1504-21.

ВД «Освіта України»[®]
ФО-П Маслаков Руслан Олексійович
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4726 від 29.05.2014 р.
Тел. (095) 699-25-20, (098) 366-48-27.
E-mail: osvita2005@mail.ru, www.rambook.ru

Віддруковано в друкарні ТОВ «7БЦ»
Свідоцтво суб'єкта видавничої діяльності
ДК №5329 від 11.04.2017
07400, Київська обл., м. Бровари, б-р Незалежності, 2, кв. 148
e-mail: 7bc@ukr.net, тел: (044) 592-00-80